

[Erik Holst].

relativt få år – 7–8 – har forladt den teoretiske beregningsmetode, som man fra USAs side sagde var indeholdt i den såkaldte WASH-1400-rapport, altså at den på disse få år er blevet næsten uaktuel, så man må sige, at der er sket meget store ændringer på disse områder, og at der er meget store udviklingsmuligheder, men alligevel er konklusionen baseret fortrinsvis på en ansøgning for et engelsk projekt – det kan måske forekomme lidt ejendommeligt at basere sig så stærkt herpå – hvor man siger, at det skulle være muligt at drive et atomkraftanlæg uden den store risiko for havari.

På den anden side siger man samtidig, at et havari vil have nogle konsekvenser, som vi i dag næsten ikke er i stand til at tage stilling til. Et havari afviger meget fra andre uheld på den måde, at virkningen ikke alene er – hvad der er tragisk nok – at måske hundrede eller flere hundrede mennesker bliver slået ihjel, men også at der er en indvirkning på kommende generationer, og der er en langtidsvirkning, således at antallet af kræfttilfælde vil stige i hvert tilfælde i et vist område, og det kan ikke forudses, hvor lang tid det vil tage, før en sådan uheldssituation klinger af.

Derfor mener jeg, at det er fuldstændig urealistisk, som man har været inde på, at sammenligne et sådant uheld f.eks. med et flystyrt el. lign., hvor mange mennesker kan blive dræbt. Det er lidt barsk at sige det, men de dræbte er dræbt ved et sådant uheld, men her er der tale om virkninger, der rækker langt, langt ud i fremtiden.

I den rapport, som Ælsam og Elkraft har afleveret til vurdering i miljøstyrelsen om opbevaring af det højradioaktive affald, ser vi, at man har båret nogle prøvehuller i Mørssalthorsten, og derudfra mener man, at det skulle være muligt at lave en slutdeponering, der var sikker nok. For at vise, at den skulle være sikker nok, regner man ikke med 1, 2, 3, 4, 5, 10, 100 år, men derimod med 10.000 år. Jeg mener, at det ligger uden for al sund fornuft at vurdere, hvad der kan ske geologisk med et område som en salthorst på 10.000 år. Det er ikke noget, jeg som folketingsmedlem har mulighed for at vurdere, men jeg ser, at også eksperterne – bl.a. professor Berthelsen, der er ekspert i geologi – synes, det er aldeles urimeligt at sige noget

om, hvorledes forholdene vil være om 10.000 år.

Når man så kommer til den anden side af sagen, hvor man siger: hvorledes er det med en eventuel menneskelig indgriben eller forglemmelse af dette område? må vi sige, at her strækker vores fantasi – vel ikke engang miljøministerens fantasi, der ellers kan gå meget langt og højt op – sig ikke til at kunne sige noget om, hvad der vil ske i denne 10.000 års periode.

Vedrørende deponeringen kommer de fleste eksperter til, at der er usikkerhed, men miljøstyrelsen vil ikke udelukke, at man rent teknisk kan grave de huller, der er tale om, at man kan slutdeponere det højradioaktive affald, hvor man så tilføjer, at vi ikke håber, der sker en indtrængen af fugtighed, således at de beholdere, affaldet opbevares i, ville blive ødelagt.

Endelig er der spørgsmålet om de 16 områder der er reserveret i Danmark, hvor man i givet fald kan etablere et atomkraftværk. Disse 16 områder er blevet belagt med visse bygnings- og udviklingsmæssige restriktioner, og det er kommunerne i de områder, hvor de ligger, ikke vældig glade for. Nu viser det sig, at man ved en sammenligning med de krav, der stilles til sådanne områder i udlandet, i hvert tilfælde for de flestes vedkommende kan sige, at de opfylder de samme krav som de udenlandske.

Der er dog ét område, nemlig Sømmer ved Isefjorden, der ikke opfylder de amerikanske normer, og man siger, at de to mindst velegnede områder er Klinteby og Sømmer. Her vil jeg gerne henvise til det cirkulære, som miljøministeriet udsendte den 6. august 1980, og hvor man om denne vurdering af sikkerhedsforholdene sagde:

»Når denne undersøgelse er tilendebragt, vil arealreservationerne i nærværende cirkulære kunne tages op med henblik på en vurdering af, om alle reservationerne bør opretholdes.«

Jeg vil gerne spørge ministeren, om ikke ministeren ifølge de udtalelser, der er kommet til pressen, føler, at der ikke skal laves flere undersøgelser, at det skulle være helt klarlagt, at sikkerheden i forbindelse med a-kraft er stærk nok, god nok og klar nok, og at der derfor aldrig nogen sinde vil blive brug for 16 pladser. Når to af dem er meget ringe, ville det nok være rimeligt, om mini-